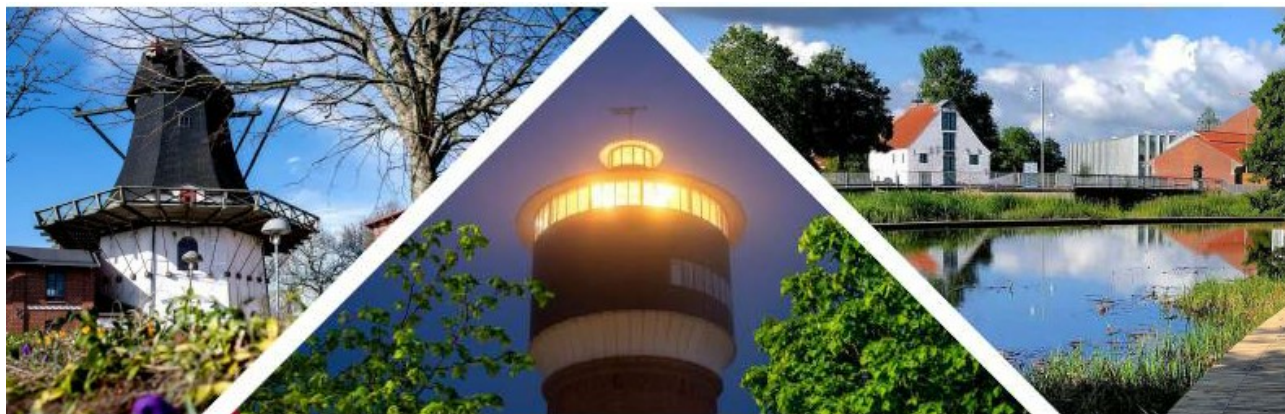

BUDGET 2023

Budgetforudsætninger

Revideret til Økonomiudvalgets møde 24.8.2022

Indholdsfortegnelse

<i>Generelt</i>	2
<i>Rammerne i den økonomiske politik 2019 - 2022</i>	2
<i>Aftaler fra tidligere års budgetforlig</i>	2
<i>Budgetarbejdet hidtil</i>	3
<i>Spillerum - budgetforslag</i>	4
<i>Budgetforslaget i forhold til de politiske målsætninger</i>	5
<i>Prioriteringsrum</i>	5
<i>Serviceramme</i>	6
<i>Anlægsramme</i>	6
<i>Indtægtssiden</i>	8
<i>Udgiftssiden</i>	13

Generelt

Rammerne i den økonomiske politik 2019 - 2022

Overordnede mål

- **Maksimal udnyttelse** af den aftale **ramme for serviceudgifter** under hensyntagen til
 - Ændringer i folketallet
 - Størrelsen af det nødvendige overskud på ordinær drift (handlefrihed, stødpude)
- **Anlægsramme på maksimalt 100 mio. kr.** i gns. inkl. jordforsyning– sammenhæng med overskud på ordinær drift.
- **Langfristet gæld pr. indbygger** (excl. ældreboliglån og indefrosne feriemidler) ligger altid **under 8.000 kr. pr. indbygger**
- Den gennemsnitlige **kassebeholdning** skal være på **minimum 200 mio. kr.**

Andre hensigtserklæringer

- Der **fastsættes krav til reduktioner af serviceudgifter mindst svarende til et evt. fald i folketallet**
- At fagudvalg kan **fordele reduktionerne fleksibelt** mellem budgetår og politikområder inden for de rammer Økonomiudvalget fastsætter
- At der arbejdes med **demografimodeller på de store serviceområder** der flytter budgetmidler til variable udgifter mellem politikområder
- At der samtidig med demografireguleringer overvejes og **arbejdes med struktur- og kapacitetstilpasning** på relevante områder som sikrer tilpasning af de faste udgifter
- At budgettet til **indkomstoverførsler tager udgangspunkt i de statslige skøn** for kommunens udgifter reguleret for ændringer i folketallet
- At budgettet til **aktivitetsbestemt medfinansiering tager udgangspunkt i de statslige skøn** for kommunens udgifter reguleret for ændringer i folketallet
- Vi er **loyale over for forhandlingsresultatet** mellem regering og KL
- **Beskatningsniveauet fastholdes** lavere end gennemsnittet af kommunerne i Region Syddanmark
- Ved budgetlægning **inddrages medarbejdere via MED systemet** og ved HMU repræsentanter som observatører på budgetseminarer.

Aftaler fra tidligere års budgetforlig

September 2021

Den 10. september 2021 indgik 30 ud af 31 Kommunalbestyrelsesmedlemmer et **budgetforlig for 2022** med overskriften *Vores velfærd, klima og miljø – et fælles ansvar.*

I forliget var der en række initiativer, som understøtter at der fortsat er plads til at anvende midler til udvikling af kommunen, så den vedbliver at være attraktiv for både borgere, kommende tilflyttere og

virksomheder. Det er fortsat afgørende, at bakke op om initiativer, der udspringer af lokal udviklingskraft, optimisme og virkelyst. Blandt disse kan nævnes:

- Zeppelin Tønder - (en ramme på 75-100 mio. kr.)
- Masterplan Tønder Hallerne
- Udviklingsplan Toftlund
- Museum Sønderjyllands udviklingsprojekt for Tønder Museerne (en ramme på 15-20 mio.kr.)

For løbende at give Kommunalbestyrelsen de bedste muligheder for et beslutningsgrundlag til at sikre borgerne de bedste tilbud, har forligskredsen haft fokus på, hvilke temaer/områder, der skal undersøges nærmere, frem mod næste års budgetlægning.

Forligskredsen har på den baggrund prioriteret følgende analyse temaer:

- Dagtilbudsområdet, en undersøgelse af den faglige og økonomisk bæredygtighed
- Fokus på øget bosætning, salg af bolig- og erhvervsjord og samarbejde med interessenter

Budgetarbejdet hidtil

Målet med budgetproceduren er optimalt set at få skabt et budget, der er i overensstemmelse med rammerne i den økonomiske politik, og hvor der kan skabes et råderum, som kan anvendes til at understøtte den ønskede udvikling i kommunen.

Med udgangspunkt i behovet for at skabe balance og prioriteringsrum er der arbejdet med:

Drift

I løbet af foråret har Direktionen i samarbejde med fagchefskredsen arbejdet med

- Forslag til et effektiviserings- og prioriteringskatalog, svarende til 12 mio. kr.
- Ved udvidelser er der foreslået finansiering inden for udvalgets eget område.

Resultatet af det foreløbige budgetarbejde blev præsenteret og drøftet i de enkelte fagudvalg i juni måned, og det samlede resultat blev præsenteret på minibudgetseminaret.

På minibudgetseminaret blev der endvidere givet en orientering om

- Økonomaftalens indhold og de foreløbige økonomiske konsekvenser for Tønder Kommune i 2023
- Resultatet af de 2 analysetemaer (Dagtilbudsområdet, en undersøgelse af den faglige og økonomiske bæredygtighed; Fokus på øget bosætning, salg af bolig- og erhvervsjord og samarbejde med interessenter), jf. budgetforliget for 2022

Anlæg

Forslag til basisanlæg og nye anlægsprojekter til placering i årene 2023-2026 drøftes og prioriteres i fagudvalgene i august måned inden for den afsatte ramme på gennemsnitlig 95 mio. kr. årligt.

I 2023-2024 er der ingen frie anlægsmidler. Det vil sige, at nye anlæg kræver prioriteringen inden for rammerne. I 2025-2026 er der en pulje, som ikke er disponeret.

Den godkendte prioritering af anlægsprojekter, som følge af stigende priser danner udgangspunkt for fagudvalgenes drøftelser.

Spillerum - budgetforslag

Spillerummet, der opsummerer budgetforslaget over en 4-årig periode er udarbejdet medio august og fremgår af oversigten nedenfor.

Der er indregnet konsekvenser af Økonomiaftalen, statsgaranteret udskrivningsgrundlag og KL's nuværende forventninger til overslagsårene. Der er indregnet forventet årlig låneoptagelse på 13,3 mio. kr. Dette er dog afhængig af andel af samlet lånepulje på 200 mio. kr. Der er søgt, men svaret forventes først ultimo august.

Statsgaranteret	Budget	overslagsår	overslagsår	overslagsår
I mio. kr.	2023	2024	2025	2026
A. Driftsvirksomhed <i>Årets priser</i>				
Indtægter				
Skatter	-1.723,9	-1.723,9	-1.762,5	-1.810,7
Generelle tilskud m.v.	-1.075,1	-1.154,3	-1.194,7	-1.226,3
Indtægter i alt	-2.799,0	-2.878,2	-2.957,2	-3.037,0
Driftsudgifter <i>År 2023-prisniveau</i>				
Serviceammen	1.904,7	1.902,1	1.888,8	1.875,6
Uden for serviceammen	149,6	149,9	151,4	152,7
Indkomstoverførsler	667,4	673,0	677,0	682,1
DRIFTSVIRKSOMHED - I ALT	2.721,8	2.725,0	2.717,2	2.710,4
Pris og lønstigninger (drift)		78,4	158,9	242,2
Renter m.v.	4,2	4,3	4,4	4,5
RESULTAT AF ORDINÆR DRIFT	-73,0	-70,5	-76,6	-79,9
Anlægsudgifter				
ANLÆGSUDGIFTER - I ALT	103,5	101,9	90,0	80,0
Jordforsyning				
JORDFORSYNING - I ALT	0,0	0,0	0,0	0,0
Pris og lønstigninger (anlæg og jordforsyning)		2,9	5,3	7,1
RESULTAT AF SKATTEFINANSIERET OMRÅDE	30,6	34,3	18,7	7,3
RESULTAT AF BRUGERFINANSIERET OMRÅDE	0,0	0,0	0,0	0,0
Optagne lån (langfristet gæld)	-13,3	-13,3	-13,3	-13,3
Afdrag på lån (langfristet gæld)	27,1	28,0	28,8	29,7
Afdrag på lån (langfristet gæld) - Ældreboliger	8,5	8,5	8,5	8,5
<i>Grundkapital - almene boliger</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Øvrige finansforskydninger	-16,0	-16,0	-16,0	-16,1
I alt	6,4	7,2	8,0	8,8
ÆNDRING AF LIKVIDE AKTIVER	36,9	41,5	26,7	16,0
LIKVIDE AKTIVER Forventet ultimo 2022 = 261,4				
Forventet gns. Kassebeholdning	224,5	182,9	156,2	140,2

Budgetforslaget i forhold til de politiske målsætninger

Budgetoversigt og økonomiske måltal	2023	2024	2025	2026	Gns.	Måltal
Serviceramme (udnyttelse af ramme i %)	99,1					1922,3 mio. kr. i 2023
Anlæg - højst 100 mio. kr. årligt	103,5	101,9	90,0	80,0	93,9	<100 mio. kr årligt
Gennemsnitlig kassebeholdning i henhold til kassekreditreglen i mio. kr.	224,5	182,9	156,2	140,2	176,0	200 mio. kr.
Langfristet gæld i 1.000 kr. (Ekskl. Indefrosne feriemidler)	7.898	7.535	7.134	6.704	7.318	< 8.000 kr. pr. indb.

Overordnet lever budgetforslaget op til 3 af de 4 økonomiske måltal, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

I årene 2023-2026 forventes den gennemsnitlige kassebeholdning at falde til 140,2 mio. kr. og lever dermed ikke op til målsætningen om en minimumskassebeholdning på 200 mio. kr.

Princippet for ”farvemarkering” er således:

Afvigelse < 5 %

Afvigelse <5-10 %

Afvigelse >10%

Prioriteringsrum

DRIFT

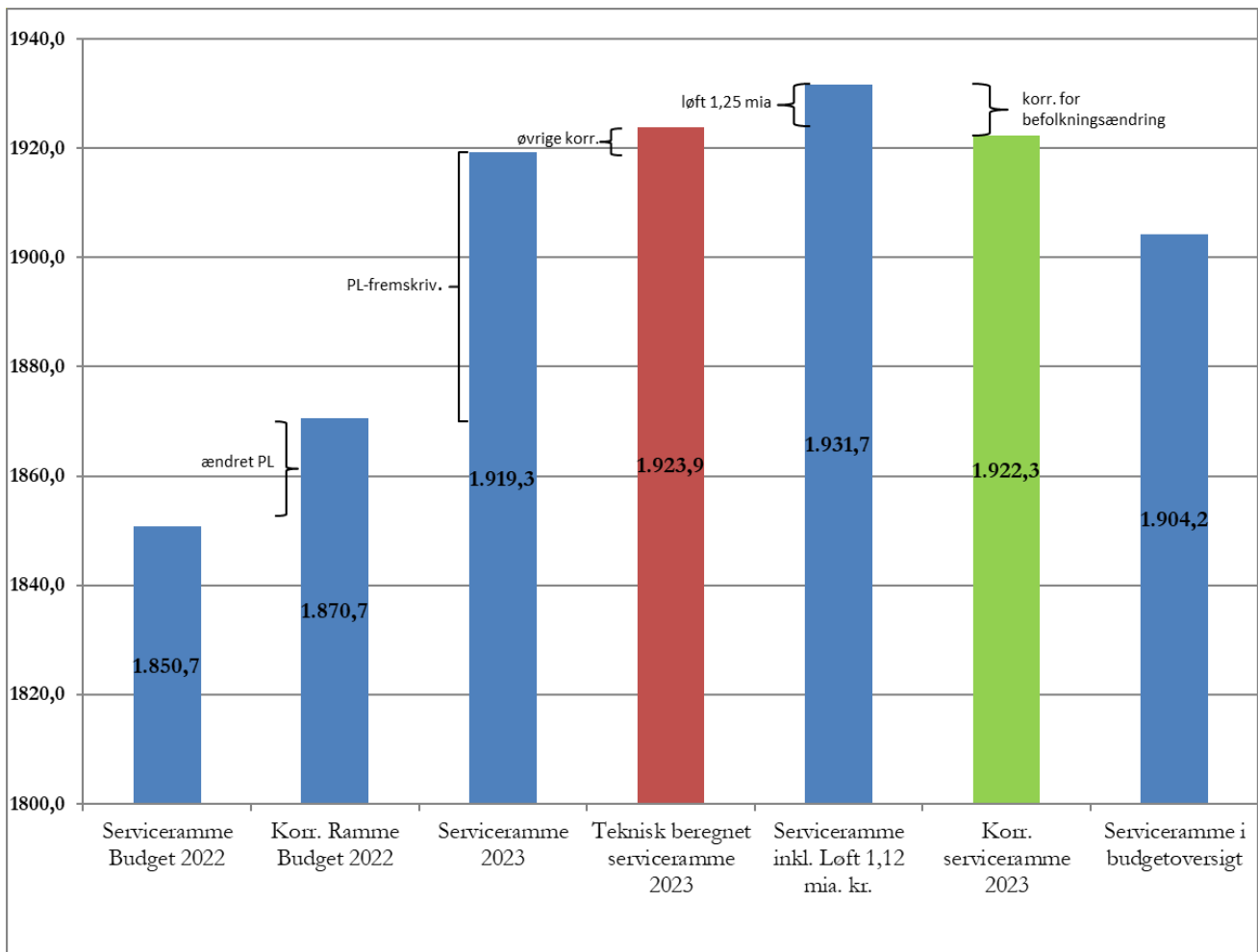
I budgetforslaget er der indregnet følgende midler som endnu ikke er disponeret:

- Pulje afsat, svarende til Tønder Kommunes andel af midler til den demografiske udvikling (andel af 1,25 mia. kr.) 7,8 mio. kr.

Konkret er konsekvenser af den demografiske udvikling indarbejdet via vores demografimodeller.

Forudsætningen for at puljen kan anvendes er, at de indarbejdede reduktioner på 12 mio. kr. gennemføres.

Serviceramme

En beregning ud fra KL's model angiver Tønder Kommunes vejledende serviceramme til 1.923,9 mio. kr. Hertil kommer et samlet løft på servicerammen på 1,25 mia. kr. Tønder Kommunes andel er beregnet til at udgøre ca. 7,8 mio. kr.

I overensstemmelse med den økonomiske politik for 2019-2022 er denne ramme korrigeret for ændringen i folketallet som udviser et fald på knap 0,5 % fra 2022-2023.

Dette betyder, at den befolkningskorrigerede serviceramme er beregnet til 1.922,3 mio. kr. Servicerammen i budgetoversigten viser et budget på 1.904,2 mio. kr. og dermed ikke fuldt udnyttet.

Anlægsramme

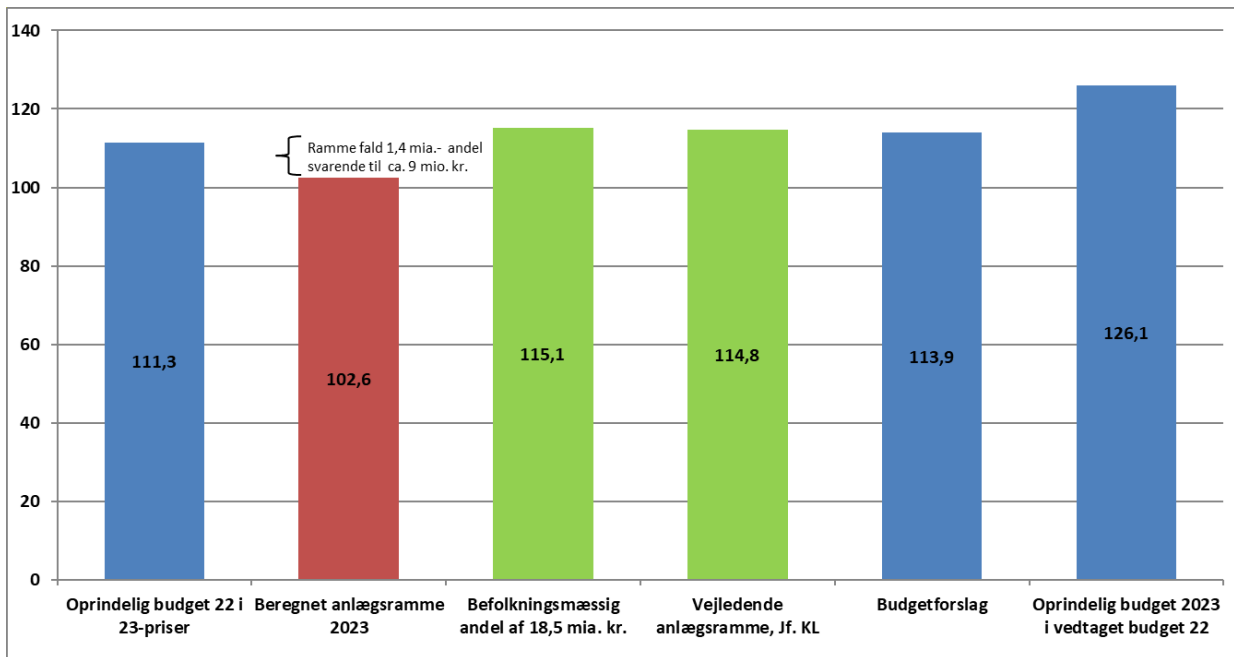
I det oprindelige budgetforslag for 2023-2026 er der indregnet en samlet anlægsramme på 389 mio. kr. faldende fra 113,5 mio. kr. i 2023 til 80 mio. kr. i 2026.

Rammen er i budgetforslaget nedjusteret med 10 mio. kr. i 2023, svarende til Tønder Kommunes andel af rammenedsættelsen, jf. Økonomiaftalen.

I rammen var der ved minibudgetseminaret samlet set ikke disponerede anlægsmidler på ca. 48 mio. kr. i årene 2025 og 2026.

Efter ændret prioritering af anlægsprojekter i 2022-2026, jf. KB beslutning af 30.6. og nedsættelse af rammen med 10 mio. kr. er de **ikke** disponerede anlægsmidler ændret til 22,5 mio. kr.

På minibudgetseminaret var der nye anlægsønsker for ca. 93 mio. kr.

I den økonomiske politik for 2019-2022 er fastsat, at det årlige anlægsniveau inkl. jordforsyning skal udgøre højst 100 mio. kr. årligt.

I regeringsaftalen er fastsat, at niveauet falder fra 19,9 mia. kr. i 2022 til 18,5 mia. kr. i 2023. Hvis anlægsbudgettet fra 2022 skal falde tilsvarende, vil det betyde en reduktion på ca. 10 mio. kr. så rammen være 102,6 mio. kr.

Den befolkningsmæssige andel af niveauet på 18,5 mia. kr. vil svare til en bruttoanlægsramme på ca. 115 mio. kr. for Tønder Kommune, som stemmer overens med KL's vejledende anlægsramme for Tønder Kommune.

Budgetforslagets anlægsudgifter ser således ud i mio. kr.:

Bruttoanlægsramme =	113,9	anlægsudgifter
	-10,2	anlægsindtægter
Nettoanlægsramme =	103,7	netto

Jordforsyning er indregnet med en forventning om at udgifter og indtægter balancerer.

Indtægtssiden

Regeringen og KL indgik en aftale om den kommunale økonomi den 8. juni 2022 og den 30. juni udsendte Indenrigs- og Boligministeriet endelig udmelding af tilskud og udligning for 2023. Det var således først på dette tidspunkt muligt at regne mere specifikt på aftalens konsekvenser for Tønder Kommune.

Indtægterne i budgettet for 2023 er baseret på statsgaranti for skatter og generelle tilskud. Skønnet for overslagsårene 2024-2026 er baseret på KL's skatte- og tilskudsmodel. KL forventer at udsende en opdatering af modellens nuværende forudsætninger primo september baseret på Regeringens økonomiske redegørelse fra august. Væksten i skattegrundlaget vurderes at være højere end forudsat i øjeblikket. De samlede økonomiske konsekvenser (egne skatteindtægter, udligning og skøn for bloktilskud) kan først vurderes når opdatering foreligger.

Ved budgetlægningen kan kommunen vælge mellem:

- At basere budgettet på kommunens eget skøn over udskrivningsgrundlaget og folketal
- At basere budgettet på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, folketal samt hertil knyttede tilskuds og udligningsbeløb.

Kommunen skal foretage dette valg senest i forbindelse med budgetvedtagelsen. Hvis statsgaranti vælges sker der ingen efterfølgende regulering. Vælges selvbudgettering sker der en regulering 3 år efter. Efterregulering for 2023 sker således i 2026.

Som følge af ændringer på boligskatteområdet kan indtægterne fra grundskyld påvirkes af kommende lovgivning omkring en neutraliseringsordning, som skal sikre at den enkelte kommunes samlede indtægter ikke påvirkes. Neutraliseringen forventes først at ske i løbet af 2023 og 2024.

Generelt er de særlige tilskud nu faste. De reguleres kun i forhold til ændrede pris- og lønskøn og befolkningsandel. Tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner (§16) skal der som hidtil søges om hvert år. I budgetforslaget er der pt. **ikke** indregnet et årligt tilskud. Ud fra meldinger fra KL og medierne er der tegn på, at en større andel af puljen vil blive givet til få kommuner, og til kommuner som indgår udviklingsaftaler med ministeriet samt til kommuner med lav likviditet. Ministeriet giver svar på vores ansøgning ultimo august.

Udligningen påvirkes hvert år af opgørelsen af skattegrundlag, aldersbestemte- og socioøkonomiske faktorer. Bloktilskuddets størrelse påvirkes fra år til år af økonomiaftale og konjunkturer mens fordelingen sker efter andel af befolkningen.

Udligning og generelle tilskud

I 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
Anvendt CPR folketal	36.886	36.599	36.421	36.293
Kommunal udligning				
Udligning af beskatningsgrundlag	-213.588	-258.811	-266.880	-274.654
Tillæg for kommuner med lavt beskatningsgrundlag	-17.316	-28.376	-29.427	-30.324
Tillæg for kommuner med højt beskatningsgrundlag				

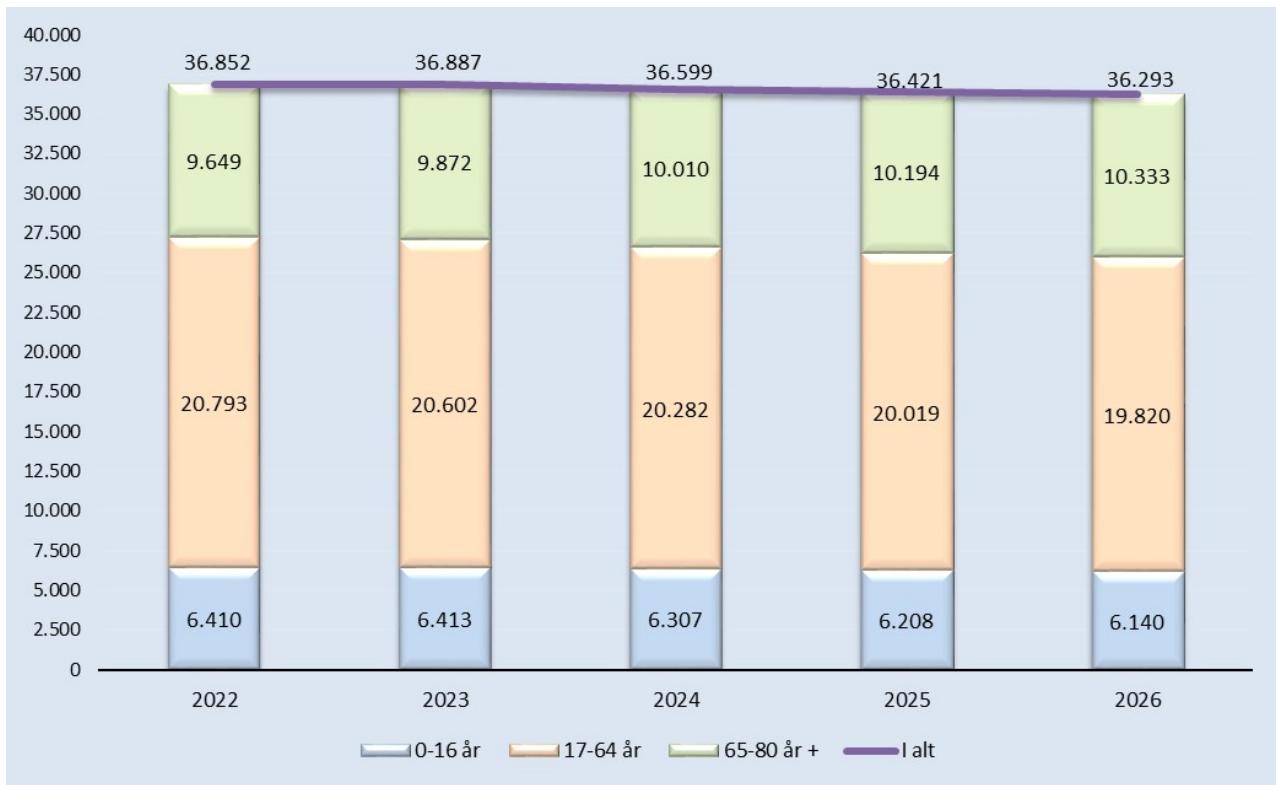
I 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
Finansieringsandel af tillæg vedr. beskatningsgrundlag	-4.704	-4.810	-4.597	-4.579
Overudligning	0	0	0	0
Korr. vedr. overudligning	1.848	1.912	1.959	2.012
Udligning af udgiftsbehov	-234.024	-243.664	-252.204	-262.161
Tillæg for kommuner med højt udgiftsniveau	-5.028	-5.240	-5.424	-5.638
Finansieringsandel af tillæg vedr. udgiftsbehov	1.356	1.387	1.437	1.486
Særlig kompensation	7.368	7.368	7.368	7.368
Statstilskud				
Statstilskud	-436.764	-444.437	-469.957	-481.097
Statstilskud betinget vedr. service	-18.684	-18.549	-18.416	-18.289
Statstilskud betinget vedr. anlæg	-6.228	-6.183	-6.139	-6.096
Udligning af selskabsskat	-20.352	-23.840	-18.780	-18.045
Udligning af dækningsafgift f. off. ejendomme	-492	-486	-480	-475
Udligning og Generelle tilskud i alt	-946.608	-1.023.729	-1.061.540	-1.090.492
- = Indtægt				

Ud over udligning og generelle tilskud modtager kommunen en række særlige tilskud som fremgår af tabellen her.

I 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
Særlige tilskud				
Statstilskud vedr. generelt løft af ældreplejen	-6.528	-6.714	-6.909	-7.110
Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	-8.748	-8.997	-9.258	-9.526
Tilskud til en værdig ældrepleje	-9.156	-9.422	-9.695	-9.976
Pulje til bekæmpelse af ensomhed	-876	-901	-928	-954
Tilskud til bedre dagtilbud	-3.204	-3.297	-3.393	-3.491
Tilskud til udsatte yder- og ø-kommuner	-49.992	-51.442	-52.934	-54.469
Tilskud til grænsenære kommuner	-9.516	-9.792	-10.076	-10.368
Tilskud til vanskeligt stillede kommuner	0	0	0	0
Tilskud til kommuner med vanskelige øk. vilkår	-14.328	-14.000	-14.000	-14.000
Finansieringstilskud	-33.672	-33.672	-33.672	-33.672
Særlige tilskud i alt	-136.020	-138.237	-140.865	-143.566
- = Indtægt				

Folketal

Statsgarantien baserer deres skøn på Danmarks Statistiks befolkningsprognose, som forventer faldende folketal for Tønder Kommune.

Indkomstskatter

Beregningen af provenuet af indkomstskatterne er baseret på en udskrivningsprocent på 25,3 % i 2023 og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i 2023. I overslagsårene er anvendt KL's skøn for udskrivningsgrundlaget.

I 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
CPR folketal	36.886	36.599	36.421	36.293
Udskrivningsgrundlag	6.360.411	6.254.483	6.427.731	6.622.098
Udskrivningsprocent	25,3	25,3	25,3	25,3
Provenu	-1.609.184	-1.582.384	-1.626.216	-1.675.391
Medfinans. af det skrå skatteloft	897	900	908	920
Dødsboskat	-311	0	0	0
Forskerskat	0	0	0	0
- = Indtægt				

Sanktionslovgivning ved forhøjelse af den kommunale skatteudskrivning

Kommunernes budgetterede serviceudgifter er underlagt sanktioner, hvis de samlede budgetter ikke overholdes. Budgetsanktionen er som udgangspunkt kollektiv og omfatter alle kommuner under ét, men Økonomi- og boligministeren har mulighed for at fastsætte en individuel sanktion for den enkelte kommune.

En eventuel regnskabssanktion i 2023 udmåles i forhold til de samlede kommunale budgetter for service.

Desuden er der en risiko for sanktion på anlægsinvesteringerne, såfremt kommunerne under ét ikke overholder den aftalte samlede ramme for anlægsinvesteringer og serviceudgifter.

Ramme til skattenedsættelser og skatteforhøjelser

Det indgår i aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2023, at der etableres en ramme til nedsættelser af indkomstskatten og dækningsafgiften af erhvervsjendomme med tilskud i 2023 på op til 150 mio. kr. samt en tilsvarende ramme til forhøjelser af indkomstskatten i 2023.

Rammerne til nedsættelser og forhøjelser fastsættes dog først på baggrund af kommunernes ansøgninger med henblik på at understøtte en **samlet uændret skat**. Ansøgning skal indsendes senest 9. september.

Forudsætningen i budgetforslaget er **uændret skatteniveau** i 2023.

Grundskyld

Provenuet for grundskyld er beregnet med en grundskyldspromille på 21,24 for øvrige ejendomme og 6,44 for landbrug m.v.

De afgiftspligtige grundværdier er udmeldt med statsgarantien.

Som følge af ændringer på boligskatteområdet kan indtægterne fra grundskyld påvirkes af kommende lovgivning omkring en neutraliseringsordning, som skal sikre at den enkelte kommunes samlede indtægter **ikke** påvirkes. Neutraliseringen forventes først at ske i løbet af 2023 og 2024.

I 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
Grundværdi i alt	6.831.572	7.941.475	7.988.804	7.988.804
Grundværdi (øvrige) 21,24 promille	3.171.082	3.644.378	3.691.707	3.691.707
Provenu	-67.354	-77.407	-78.412	-78.412
Grundværdi (landbrug m.v.) 6,44 promille	3.660.490	4.297.097	4.297.097	4.297.097
Provenu	-23.574	-27.673	-27.673	-27.673
Provenu i alt	-90.927	-105.080	-106.085	-106.085
- = Indtægt				

Som fremskrivning er anvendt KL's forventninger anvendt.

Selskabsskatter

Selskabsskat vedrørende 2020 afregnes i 2023. Ifølge opgørelse fra Økonomi- og Boligministeriet udgør afregningen 23,7 mio. kr.

I forbindelse med opgørelse af de generelle tilskud sker der en udligning af 50 % af forskellene i selskabsskatteprovenuet. Provenuet i 2024 forventes at stige som følge af det høje niveau på selskabsskatter i 2021.

I overslagsårene er KL's forventninger anvendt.

I 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
Selskabsskat udmeldt fra Økonomi- og Indenrigsministeriet	-23.703			
Skøn fra KL		-36.634	-30.331	-29.424
Provenu	-23.703	-36.634	-30.331	-29.424
- = Indtægt				

Bidrag til regionerne

Der udbetales grundbidrag på udviklingsområdet. Dette bidrag betales med 118 kr. pr. indbygger.

For Tønder Kommunes vedkommende svarer det til en udgift på 4,3 mio. kr.

Det samlede overblik over indtægterne fremgår af tabellen her:

Statsgaranteret	Budget	overslagsår	overslagsår	overslagsår
I mio. kr.	2023	2024	2025	2026
A. Driftsvirksomhed				
Indtægter <i>Årets priser</i>				
Skatter	-1.723,9	-1.723,9	-1.762,5	-1.810,7
Indkomstskatter	-1.608,3	-1.581,5	-1.625,3	-1.674,5
Selskabsskatter	-23,7	-36,6	-30,3	-29,4
Dødsboskat & Forskerskat	-0,3	0,0	0,0	0,0
Grundskyld & dækningsafgift	-91,6	-105,8	-106,8	-106,8
Generelle tilskud m.v.	-1.075,1	-1.154,3	-1.194,7	-1.226,3
Udligning og generelle tilskud	-946,6	-1.023,7	-1.061,5	-1.090,5
Udligning udlændinge	3,2	3,2	3,2	3,1
Bidrag til regioner, udvikling	4,3	4,4	4,6	4,7
Tilskud til generelt løft af ældreplejen	-6,5	-6,7	-6,9	-7,1
Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	-8,7	-9,0	-9,3	-9,5
Tilskud til en værdig ældrepleje	-9,2	-9,4	-9,7	-10,0
Pulje til bekæmpelse af ensomhed	-0,9	-0,9	-0,9	-1,0
Tilskud til bedre dagtilbud	-3,2	-3,3	-3,4	-3,5
Overgangstilskud vedr. uddannelsesstatistik	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilskud til udsatte yder- og ø-kommuner	-50,0	-51,4	-52,9	-54,5
Tilskud til grænsenære kommuner	-9,5	-9,8	-10,1	-10,4
Tilskud til vanskeligt stillede kommuner §16	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilskud til kommuner med vanskelige øk.vilkår §17	-14,3	-14,0	-14,0	-14,0
Særligt finansieringstilskud	-33,7	-33,7	-33,7	-33,7
Indtægter i alt	-2.799,0	-2.878,2	-2.957,2	-3.037,0

Opsummeret er de væsentligste forudsætninger på indtægtssiden

- Udmeldt statsgaranti for skatter, tilskud og udligning samt uændret skatteprocent anvendes som grundlag for indtægterne i 2023.
- I overslagsårene anvendes befolkningsprognosegrundlag fra Danmarks Statistik samt KL's nuværende forventninger til skatteindtægter og generelle tilskud for Tønder Kommune.
- Tønder Kommunes andel af det betingede balancetilskud på 24,9 mio. kr. er indregnet. Det forudsætter, at kommunerne under ét overholder Økonomiaftalen i forhold til serviceramme og anlægsramme.
- Tilskud til vanskeligt stillede kommuner (§16) er pt. indregnet med 0 kr. i alle årene. Ansøgning om tilskud er indsendt og besked om tilskud for 2023 forventes ultimo august.
- Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår (§17) er indregnet med 14,3 mio. kr. årligt – også i overslagsårene. Denne udmeldes årligt sammen med statsgarantien.

Udgiftssiden

Statsgaranteret	Budget	overslagsår	overslagsår	overslagsår
I mio. kr.	2023	2024	2025	2026
A. Driftsvirksomhed				
Driftsudgifter År 2023-prisniveau				
Serviceammen	1.904,7	1.902,1	1.888,8	1.875,6
11 Erhverv	11,1	11,1	11,1	11,1
110 Bosætning og Landdistrikter	0,0	0,0	0,0	0,0
12 Beredskab	8,8	8,8	8,8	8,8
13 Administration	312,4	309,6	306,8	304,1
140 Central Rengøring	24,6	24,4	24,1	23,9
16 Centrale puljer	29,9	36,5	43,1	49,1
20 Befordring	37,7	37,1	36,8	36,4
21 Teknik & Plan	121,7	120,5	119,3	118,0
22 Miljø og natur	17,6	17,1	16,9	16,7
24 Jordforsyning	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1
31 Voksen/Social	201,4	198,5	196,2	194,8
37 Forebyggelse og anbringelse	135,0	134,4	133,2	131,9
41 Sundhed	42,1	41,6	41,2	40,7
42 Pleje og Omsorg	393,8	392,8	391,0	389,2
51 Kultur	26,4	26,1	25,8	25,6
52 Fritid og idræt	29,8	29,2	28,9	28,6
62 Arbejdsmarkedsrådets serviceudgifter	27,2	26,9	26,5	26,3
71 Uddannelse	334,4	327,3	319,6	312,6
72 Dagtilbud	144,2	141,6	140,1	138,3
81 Bosætning og Landdistrikter	1,3	1,3	1,3	1,3
<i>Lov og Cirkulærepakke</i>	<i>2,8</i>	<i>14,7</i>	<i>15,6</i>	<i>15,6</i>
<i>Løft - demografisk udvikling (1,25 mia. kr. samlet)</i>	<i>7,8</i>	<i>7,8</i>	<i>7,8</i>	<i>7,8</i>

I forhold til udgiftssiden er de væsentligste **grundforudsætninger:**

Serviceudgifter

- Aftaler mellem KL og regeringen omkring niveauet for service- og anlægsramme forventes overholdt.
- Den aftalte serviceramme i 2023 søges udnyttet fuldt ud - dog under hensyntagen til udvikling i folketal, overskud, anlægsniveau og likviditet.
- Serviceudgifterne udgør 1.904,7 mio. kr. - den befolkningskorrigerede ramme udgør 1.922,3 mio. kr.
- Konsekvenser af lov- og cirkulærepakke er indarbejdet.
- Der er indregnet 12 mio. kr. i reduktion af servicerammen i 2023, som udmøntes via effektiviserings- og prioriteringskataloget som er drøftet i fagudvalg og præsenteret på minibudgetseminaret i juni måned.
- I overslagsårene er der indarbejdet en reduktion på 1 % årligt - og der er afsat en årlig udvidelsespulje på 6 mio. kr. Serviceudgifterne er således tilpasset ændringen i folketallet som forudsat i den økonomiske politik.
- Reduktion afledt af Facility Management er fortsat indregnet med godt 8 mio. kr. årligt.
- Genberegning af demografiregulering i 2023 samt overslagsårene 2024-2026 er indarbejdet.

Nye elementer som følge af Økonomiaftalen

- Der er afsat en pulje på 7,8 mio. kr., svarende til Tønder Kommunes andel af 1,25 mia. kr. til serviceløft (demografiske udvikling)

<i>Statsgaranteret</i>	Budget	overslagsår	overslagsår	overslagsår
I mio. kr.	2023	2024	2025	2026
A. Driftsvirksomhed				
Driftsudgifter <i>År 2023-prisniveau</i>				
Uden for servicerammen	149,6	149,9	151,4	152,7
36 Boligregnskab og statsref. Enkelt-sager	-22,0	-22,0	-22,0	-22,0
44 Aktivitetsbestemt medfinansiering	182,4	183,6	185,1	185,1
<i>Lov og Cirkulærepakke</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>
<i>Nedjustering af KMF</i>	<i>-6,0</i>	<i>-7,0</i>	<i>-7,0</i>	<i>-5,7</i>
45 Pleje og omsorg, udenfor servicerammen	-4,4	-4,4	-4,4	-4,4

Uden for servicerammen

Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsydelse er indarbejdet med det udmeldte tal. Beløbet nedjusteret med 6 mio. kr. i forhold til 2022.

<i>Statsgaranteret</i>	Budget	overslagsår	overslagsår	overslagsår
I mio. kr.	2023	2024	2025	2026
A. Driftsvirksomhed				
Driftsudgifter <i>År 2023-prisniveau</i>				
Indkomstoverførsler	667,4	673,0	677,0	682,1
15 Borgerservice, overførseludgifter	29,5	33,2	33,0	33,0
19 Centrale puljer - overførselsindkomster	2,2	-1,7	-1,7	-1,7
33 Førtidspension, tabt arbejdsfortj. - ovf	279,3	283,2	285,1	285,1
61 Kontante ydelser, overførselsudgifter	338,4	334,0	330,8	330,8
63 Driftsudgifter til aktivering, overførselsudg.	40,1	40,1	40,1	40,1
<i>Ændring i forhold til KL skøn/Befolkningskorrektion</i>	<i>-22,1</i>	<i>-15,9</i>	<i>-10,3</i>	<i>-5,2</i>

Indkomstoverførsler

Budgetforslaget for 2023 for indkomstoverførsler er på 667,4 mio. kr. Budgettet er fastlagt på grundlag af KL's tabeltal fratrukket en befolkningskorrektion for fald i antallet af 17 – 64 årige på alle områder. Hertil kommer fradrag for effekten af investeringstiltag jf. politisk beslutning.

Hvis kommunerne budgetlægger under aftaleniveauet som i Tønder Kommune, vil en eventuel midtvejsregulering ikke dække forskellen mellem godkendt budget og aftaleniveauet. En negativ midtvejsregulering, forventes derfor ikke fuldt ud at kunne finansieres ved reduktion i budgettet til indkomstoverførsler, og en positiv midtvejsregulering, vil ikke altid være tilstrækkelig til at dække merudgifter.

Renter og afdrag

Hovedparten af gældsporteføljen er fastforrentede lån og er således ikke særlig rentefølsom. Budgetforslaget baseres på nuværende låneportefølje og likviditet.

I budgettet til renteudgifter er indregnet forventede udgifter til indeksering af feriefondsmidler på 1,7 mio. kr. årligt.

I forhold til afdrag på lån er der indregnet afdrag til årlig ny låneoptagelse svarende til budgettet for 2023-2026.

Øvrige finansforskydninger

Øvrige finansforskydninger omfatter mellemværende med forsyningsvirksomheder og kirkerne. Derudover er der garantipuljer vedrørende institutioners overførsler fra regnskabsår til efterfølgende budgetår på 16,5 mio. kr.

Der er **ikke** indregnet kommunal andel af grundkapital til kommende almene boligprojekter.